

SLOVENEČ

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . 24.—
 za pol leta . . . 13.—
 za četrt leta . . . 8.50
 za en mesec . . . 2.20
 za Nemčijo celoletno . . . 28.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . 24.—
 za pol leta . . . 13.—
 za četrt leta . . . 8.—
 za en mesec . . . 2.—

V upravi prejemanj mesečno K 1.00

Inserati:
 Enostolpna poltversta (72 mm):
 za enkrat . . . po 15 v
 za dvakrat . . . 13 v
 za trikrat . . . 10 v
 za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
 enostolpna poltversta (72 mm)
 30 vinarjev.

Izhaja:
 vsak dan, izvenredne nedelje in
 praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Recepti se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
 Avstr. poštne bran. račun št. 4.797. Ogrske poštne
 bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Korošci pogumno dalje!

Čedaljebolj se kaže, da nemški nacionalci z jako neprijetnimi čustvi pričakujejo onega dne, ko bodo morali stopiti s Slovenci v stik, da se napravi mir na narodnem bojnem polju.

Jasno je namreč, da kljub največjemu nasilju niso kaj prida dosegli in tudi milijoni Roseggerjevega fonda ne bodo iz Slovencev Nemce naredili. Šola sploh nima tistega vpliva, kakor mnogi mislijo; najbolj je v nar. oziru važno to, da šoli odrasli otrok pride v slovenska krščanska društva in da postanejo stariši potom krščanske organizacije politično in kulturno tako zazvedni, da ne bodo svojih otrok v nemško šolo pošiljali. Naša organizacija bo slovenstvo rešila, šole pridejo v 2. vrsti v poštev. Če Nemci koroških in štajerskih Slovencev niso mogli zadržati v prejšnjih letih, ko so bili več ali manj desorganizirani, jih bodo zdaj tem manj, ko imajo opraviti z vse drugačnimi ljudmi. Iz naših vrst smejo Nemci računati le na šnopsarje, demoralizirane, umsko zaostale in dobičkarje. Če bodo Roseggerjev fond za take pridobitve izdajali, jih obžalujemo. Prusi so ne milijone, ampak že milijardo izdali za ponemčenje Poljakov, ti pa rastejo kakor gobe iz tal, čeprav so vse šole nemške in smejo poljski sploh samo doma in v cerkvi govoriti.

»Freie Stimmen«, glasilo koroških nacionalcev, je zato kaj nezadovoljno z dosedanjimi uspehi na polju raznarodovalne politike. Če pride kdaj do kompromisnih pogajanj med Slovenci in Nemci, se bo pokazalo, da niso Nemci imeli toliko profita od svoje nasilne politike, kolikor so zanj potrošili moči in denarja. Zato pa pišejo zdaj, naj se misel na naroden sporazum opusti in dela dalje na bojnem polju s podvojenimi silami in s podesetorjeno brutalnostjo. »Ne bojimo se boja! Cesar se bojimo je gnjili mir — s svojimi nasprotniki bomo že sami opravili!« kličejo nemški žurnalisti poslancem.

To je psihologija tega pojava. Nemški nacionalci se miru ne boje zato, ker bi se Nemci potem morali nadaljnim pridobitvam odreči, ampak zato, ker bi pokazal, kako malo so v primeri s svojim nacionalnim kričanjem dosegli. Zato hočejo boja, hujškanja, zmede in zastrupljenih razmer, hočejo razdivjanih strasti, da bi mogli nemško ljudstvo še dalje slepiti, kako delajo, se bore in se žrtvujejo!

Nemški nacionalci so za vedno opravili, ako se s Slovenci naroden mir sklene, zakaj potem bodo narodni hujškači morali v kot.

Slovenci na meji pa pogumno dalje. Čimdalj bo boj, tembolj se bodo okrepili. T. velja posebno za naše koroške brate. Po boju z nemoralno nemških nacionalcev se bodo naše vrste izčistile, gnjile veje bodo odpadle, kar je zdravo, bo pa slovensko ostalo, bo ostalo katoliško in narodno, naj Nemec še tako pritiska. Ne bojmo se ne Südmärke, ne Schulvereina, ne Roseggerjevega fonda, ne pruskih mark, ne pastirjev, ne renegatov, ne fanatičnih učiteljev, ne vlade; vse to nas ne more oslabilo, ampak nas bo le še bolj strnilo, če izpolnimo od svoje strani, kar je v tem oziru najbolj važno in odločilno: politično, gospodarsko in izobraževalno katoliško organizacijo ljudstva!

Bienert št. III.

Včerajšnja uradna »Dunajčanka« je objavila cesarjevo lastnoročno pismo, ki zopet pooblašča Bienert, naj sestavi novo vladu. Baron Bienert bo moral sam odločiti, ali sestavi uradniško ali pa parlamentarno ministristvo. Do zdaj še ni Bienert nikomur, tudi svojim najožjim prijateljem povedal, kakšno vladu da namerava sestaviti.

No, Bienertova naloga ni posebno lahka. Bodoči ministrski predsednik potrebuje močno, zanesljivo večino. Posebno lepa bodočnost ga tudi ne čaka. Dobiti mora davčno preosnovo. To je pa trd oreh, ker nobena politična stranka ne dovoli rada, da se povišajo davki. Osobito težavno je to ob sedanjih draginjah, dasi tudi draginja sama kot taka zahteva tudi od države višje izdatke za tiste, ki ji služijo in teh je zelo veliko, saj smo Avstrijci menda za Kitajci prvi, glede na mandarinski značaj države.

Bienertu posebno naklonjeni listi sodijo, da bo rešila Bienertova vladu III. češko-nemško spravo. Zato sodijo, da Bienert pomnoži svojo nemško-poljsko-italijansko večino s Čehi in Jugoslavlani.

Glede na sedanje ministre naglašajo listi, tudi tisti, ki so Bienertu zelo prijazni, da so slabo izbrani in da upajo, da zdaj bolje ogleda tiste, ki jih namerava pozvati v svojo novo vladu.

Listi seveda veliko pišejo, kakšna da bo nova vladu. Politična čenčarija napolnjuje zdaj predalec listov. Prav za prav bi Bienertu ne bilo treba nič misliti, samo časopise naj čita, pa gotovo

dozna vse svoje misli, tudi take, ki jih nikdar mislil ni.

Pravijo, da bo Bienertovo ministristvo najbrže obsegalo uradnike in nekaj parlamentarcev. Najbrže ostanejo v Bienertovi vladu št. III Bienert, Georgi, Weiskirchner in Stürgkh, baje je popolnoma gotovo, da odstopijo Haerdtl, Bilinski, Wrba, Ritt, Duleba, pl. Pop. o Hochenburgerju ni znano, ali gre ali ostane.

Glede na nove ministre se sodi v političnih krogih, da postane minister Glabinski, ime drugega poljskega ministra še ni znano. Stapinskemu baje nasprotuje Bienert. Železniški minister postane, kakor trde, dr. Sylvester, med Čehi ima največ upanja, da postane minister dr. Fiedler.

Novo je, da je cesar poveril Bienertu sestavo nove vlade pismeno, ker do zdaj se je to naročevalo ustmeno.

Prvo Bienertovo ministristvo je bilo imenovano 15. novembra 1908, dne 10. februarja 1909 je sledilo Bienertovo ministristvo št. II, ki je odstopilo 12. decembra 1910.

Cesar bolan.

Dunaj, 2. januarja. Korespondenca »Vilhelm« poroča: Cesar se je lahko prehladil in ima nahod, ki pa ni hud in vladar ne kašlja kakor tudi nima nobene mrzlice. Vsled nujnega sveta cesarjevega osebnega zdravnika je cesar opustil svojo malone vsakdanjo vožnjo v dvorec, ker je bilo mraz. Cesar je ostal včeraj v Schönbrunn. Cesarju niso voščili nadvojvode novega leta, kakor je to običajno, in sicer zato, da se cesar odpočije in da mu ni bilo treba neprestano govoriti. To se je zgodilo zgolj iz previdnosti, kar dokazuje okolnost, da je bil pri cesarju ob 6. uri zvečer običajni rodbinski diné. Jutrišnje splošne avdiencie so odpovedane, posebnih avdienc niso odpovedali, ker niso tako napore, kakor so splošne avdiencie, kar najbolj dokazuje, da ni nikakega povoda za skrb za cesarjevo zdravje, ker se nahod v nekaj dneh ozdravi. Cesar je zapustil danes posteljo ob navadnem času, rešil tekoče državne akte in ni vsakdanji delovni program nič izpremenjen, izostala je zgolj vsakdanja vožnja v dvorec.

Kočevsko tolovajstvo.

Cesar smo se bali, se je zgodilo: kočevski Slovenci so bili včeraj izročeni na milost in nemilost podivjanim kočevskim tolpom!

Naj sledi poročilo očividca:

Kočevski Slovenci smo imeli danes žalostno Novo leto. Surovost in podivjanost kočevske sodre je bila neznosna in instrumenti kočevske kulture so se znatno pomnožili: suvali in brcali so nas, ostudno so nam pljuvali v obraz, obmetavali nas z gnjilimi jajci, s snegom in z do pol kilograma težkimi ledeniki in kamni!

Okoli tretje ure popoldne smo se zb'rali v svojem »Izobraževalnem društvu« pri posestniku g. Iv. Rus v Dolgi vasi (Grafenfeld) št. 40. Vsak Slovenec je bil strahovito nahučen in izzivan s huronskimi klici: »haj!«, »abcuk«, »bindiš pakaš!«, »nider mit den Kranarn« i. dr. Odlikovali so se isti junaki kakor zadnjič; pridružilo se jim je še nekaj šnopsarjev iz Livolda (renegat Ivan Brajdič) in baje celo iz Mozela!

Največ je zopet pretrpel naš odločni in neustrašeni kaplan Kopitar. Kakor gladni volkovi so planili ti tolovaji po njem, ko je došel v vas v spremstvu nekaj mož in žena. Peklensko so mu trobili in zvonili na ušesa, ga suvali in brcali z nogami, mu opljuvali ves obraz, vsega obmetali s snegom, da je bil popolnoma premočen! Kakor v druge Slovence, tako so zlasti v kaplana metali kamenje in ledenike, in sicer naravnost v glavo in v oči, da so mu onesnažili in zveržili očala! Zatekel po obrazu in vratu je kaplan dospel v društvo in tožil, da so mu poškodovali oko!

Mar nismo imeli Slovenci nobenega varstva? Da, 4. reci štiri orožnike iz mesta! Pa kaj je to napram tako številnim divjakom! Čast jim: delali so nam vsaj prosto pot, kadar so jo nam nasilno zastavili, a opisanih nasilstev so orožniki samo pričeli, zabranili jih niso! Niti toliko niso mogli doseči, da bi mi vsaj nemoteno zborovali: tulili in žvižgali so nam strahovito! Slovencev nas je bilo nad sto v društvu in samim sebi nismo mogli razložiti, kako je to mogoče, da Slovenci niti na kranjskih tleh ni varen svojega življenja in da se deželni vladi ne vdi potrebno, skrbeti za zadostno varstvo! Grozna ironija: rešujemo obmejne Slovence, a kranjski Slovenci smo izročeni na milost in nemilost kočevskim huliganom!

Nepopisljivo smo Slovenci trpeli, ko smo odhajali. Kočevska svojat je šla za nami in zgoraj opisana nasistva so se z nova ponovila v še hujši meri! Čudim se, kako smo mogli ohraniti mirno kri, da nismo prav nič reagirali na te predrzne nesramnosti. Naš kaplan nam je opetovano klical: »Vse potrpiamo, da zmaga pravična stvar!«

žarki z ono svetlobo, ki sta jo z enako težavo širili njeni sosedji z ene in druge strani. Mestni svet, v katerem so tiste čase sedeli sami mračnjaki, ni mnogo trafil za razsvetljavo; vse luči je dal pogasiti že o polnoči, od te ure naprej pa je pustil, da je skrbela za mestno razsvetljavo luna na nebu.

Iz teme, tam od Hribjih ulic, so zadoneli trdi, težki koraki, kakor od človeka, ki se mu nikamor ne mudi, malo po malo so se bližali ti koraki in slednjč se je dala razločiti tam iz teme, moška postava. Počasi je korakal ta možak onkraj ceste in ob oglu jo je ravno tako počasi prekoračil. Pod svetilko se je ustavil in se naslonil na starodaven z enim koncem v zemljo zabiti ki je služil mesto občestnega kamna. Bil je kmečki fant, v okoliših čevljih in zakrpanih hlačah. rjavi jopič je bil posejan s krpami iz črnega sukna, okrogli klobuk si je mladenič potegnil na oči. Če ga je kaj zeblo, ne vemo; ampak plašča ni imel nobenega na sebi in proti ostremu nočnemu zraku se je branil le z rokami v žepu. Vzel je klobuk z glave in potegnil izza traku usnjeno cigarnico, gotovo da si prižge smodko, in plinova luč mu je obhajala ves obraz. Bil je krasen dečko. (Dalje.)

LISTEK.

P. L. Coloma:

Juan Miseria.

Povest. — Iz Španskega prevel E. T.

I.

Že od nekdanj je slovelo in slovi v velikem mestu tam na južnem Španskem poslopje z imenom Grahovo. To vam je velika zgradba, nekakšna Noctova barka, kjer žive, ne vedno v miru in strahu božjem, samski, zakonski in družine, različni po značaju, po stanu in po poklicih; ne družijo jih nobena tesnejša vez, samo splošna revščina in pa da so si sosedje po stanovanjih. Vendar v tem kraju ni tako, kakor marsikje drugje, kjer je lakomnost gospodarjev in pa preobljudenost stanovanj kriva, da so domovi siromakov puste beznice, v katerih manjka ubogim ljudem prostora, svetlobe in zraka. Na južnem Španskem imajo take hiše po sredi prostorno dvorišče, in na dvorišču je vode v izobilju, bujno rastejo cvetlice, jasno nebo se razpenja nad dvoriščem, in prosta je pot zdravim sapicam s polja in blaženemu soncu božjemu . . .

Blaženo sonce božje, ki mu pri siromaku ne branijo zavese, da se prikrade skozi okno, veselo in zaupno kakor prisrčen prijatelj, in ga objema, oživlja in ogreva s svojimi žarki polnimi veselja in zdravja, kakor da mu hoče šepniti na uho ono priprosto molitvico: Blagoslovljena svetloba dneva, in Gospod, ki ž njo nas vse obseva!

V Grahovo vodi ozka netlakovana steza; po nji je izpeljan majhen jarek, da odvaja umazano vodo v cestne kanale. Ob stezi stoji na levi strani svinjak, na desni pa prazen hlev. Na koncu te mračne ožine pa se prizor naenkrat izpremeni: nad vodom se vzpenja v podobi loka gosta in košata vinska trta, naprej pa se razprostira veliko in prijazno dvorišče, vse porastlo s tistimi napol vrtnimi, napol divjimi cetlicami, ki poganjajo bujno same od sebe, kjerkoli najdejo sonca, zemlje in vode; prav kakor da jim je ljubeznjiva previdnost božja izročila nalogo, da zaljšajo zemljo, po kateri stopa človeška noga.

Na to prostrano dvorišče gleda vse polno prijaznih in zračnih stanovanj, ki se nahajajo deloma v pritličju deloma v nadstropju. Gornja stanovanja imajo vrata na dolg, odkrit hodnik s

staro leseno ograjo. Nanko razobešajo gospodnje perilo, umazano in oprano, in sploh vse stvari, ki jih rabi siromak na predmestna gospodinja in ki se dajo razobešati. Grahovo ima dve glavni strani, ena gleda na Hribje ulice, druga pa na Martinove. Na obeh straneh je vdelenih brez reda veliko število oken, velikih in malih, visokih in nizkih; vsa so brez stekla, brez polken in brez železnega okrižja pa nobeno.

Ura je že odbila polnoči in grobna tišina je vladala v Grahovem; noben žarek se ni pokazal skozi neštete špranje njegovih oken, nobenega šuma ni bilo čuti, ki bi mogel razodeti, da biva za temi zidovi stotriindvajset ljudi. Če že niso vsi uživali spanje pravičnega, spanje trudnega, so spali gotovo vsi. Vse je molčalo, samo kak maček se je še stezal po strešnem žlebu in se pačil.

V tistem času, ko se razvija naša povest (marca leta 1867.), je ponižno Grahovo že obseval plin dihomike, kakor ga imenuje neki pisatelj, ki pa menda ni pomislil, da če tudi plinova luč dobro sveti, njen dih vendarle smrdi. Svetilka, ki je bila pritrjena ravno na vogalu, je širila na obe ulici blede svetlobo, zaslonj pa se je trudila, da se združji s svojimi medlimi

V mestu je bilo vse na nogah. Do dvesto ljudi je ob navzočnosti policajev in orožnikov pobalinsko demonstriralo proti nam. Odlikovali so se v prvi vrsti: Otto Herrmann Edler von Holzwurm; slavní renegat Hribar, tiskar pri janičarju Pavličku in neizogibna pisatka pri ponemčenem advokatu Golfu: Ramor in Verderber, ki sta zadnjič in danes hujškala zlasti po Dolgi vasi. Silno sta se trudila Franc in Alojzij Höningmann sipati na nas psovke, kakor »bindišer« »rota« itd.

Lavorike v sovraštvu do Slovencev si je večerje utrgalo tudi uradništvo, na čelu mu notar Karnitschnigg, kancelist Varšic, official Wolf, praktikant Hutter, officiant ev. urada Jaklič itd. Učiteljstvo in šolsko otročad je zastopal mestni nadučitelj renegat Češarek. V sovraštvu do nas so tekmovali tudi meščani, kakor gozdarski mojster Šadinger, frizer Herbst in gostilničar Franc Šlajmer; zadnji najbrž v zahvalo, ker ga redijo izključno slovenski groši! Vsa ta junakstva je skušal ovekovečiti fotograf Cokan, ki se tudi ne brani slovenskih grošev.

Zadnji napad na kaplana je bil tik pred vrati v župnišče. Navalil se je nanj poleg mnogih drugih dolgin Jožef Bartelme. Demonstrirale so tudi kočevske amaconke, pa tako strmežljivo, da imen za sedaj ne navedemo.

To je objektivna slika, kako se nam Slovincem godi na kranjskih tleh! Ali smo res na Kranjskem brezpravni? Ali nam res ni pomoči? Mar se moramo v resnici potopiti v kočevske mlake? To so naša pereča vprašanja — rešite jih, bratje!

Obsodba laških razbijalcev.

Kakor znano, so se vršile 4. septembra lanskega leta v Trstu velike laške demonstracije zoper Slovence, ki so se udeležili nekega slavja Narodno-delavske organizacije. Te dni je bila razprava proti tem junakom in so bili obsojeni:

Alojz Dukić na deset mesecev težke ječe s postom in povračilom stroškov in v plačilo škode lastniku kavarne Minerva v znesku 1968 K 50. vin. — Cezar Ancona na tri mesece težke ječe in povračilo stroškov. — Henrik Miller na sedem dni zopora in povračilo stroškov. — Alojz Morassi na tri tedne navadnega zopora. — Genaro Russo na šest mesecev težke ječe, na povračilo stroškov in izgon iz naše države. — Henrik Fabris na šest mesecev težke ječe in povračilo stroškov. — Albert de Santi na štiri mesece težke ječe in na izgon iz naše države. — Marij Juriza na en dan zopora. — Toženci: Tagliapietra, Madriz, Tornè, Vidali, Leiler, Nuzzi in Valle so bili oproščeni. — Nekateri so torej dobili prav občutno kazen za svoja razbojništva in naj se grelo zdaj zahvaliti »Piccolu« in tistim krogom, ki so jih nahujškali. Državni pravdnik je to tudi poudarjal in obžaloval, da oblast ni mogla izslediti moralnih krivcev.

O PRESTOLONASLEDNIKU

se zdaj zopet veliko piše. Mažari, osovito opozicija, so precej vznejevoljeni, ker jih je prestolonaslednik v pogovoru s Khuenom dobro okrcal. Opozicijonali napovedujejo, da bodo zato ostro nastopili v državnem zboru. Sicer pa pride, kakor poročajo listi, prestolonaslednik v kratkem zopet v Budimpešto, in sicer s cesarjem, da se med zasедanjem delegacij udeleži velikih ivornih svečanosti, ki se bodo tedaj priredile v Budimpešti. Poročevalec lista »A Nap« je govoril z najvišjim prestolonaslednikovim dvorjanom, baronom Rumerskirch, ki je izjavil: »O izjavi prestolonaslednika se izjavi lahko samo ministrski predsednik, ker tretje osebe ni bilo pri razgovoru prestolonaslednika in Khuena zraven, sodi pa, da se prvi komunike vjema z resnico. Baron Rumerskirch je nadalje naglašal, da ogrski deželi škoduje, ker ogrsko časopisje ne prestopa no hujška proti prestolonasledniku. Ni res, da sovraži prestolonaslednik Mažare, pač pa ni rad na Ogrskem, kjer je opazil, da se časopisje vedno namenoma obregne vanj. Dobro se gotovo ne more počutiti v deželi, kjer ga vedno napadajo. Ogrsko javno mnenje je povzročilo, da se je prestolonaslednik odtujil Ogrski, kjer so ga naravnost izpodili. Očitajo tudi prestolonasledniku, češ, da je klerikalen, res je pa zgolj, da je prestolonaslednik zelo pobožen, kar je pa stvar srca. Ogrsko časopisje naj vpliva na to, da razbline popolnoma predsodke proti prestolonasledniku in da se vsak prepriča, da prestolonaslednik ne sovraži Mažaraov, marveč je njih prijatelj. Če bodo kazali Mažari prestolonasledniku simpatije, se bodo prepričali,

da jim jih bo vračal!« Tako »A Nap«. Pozornost tudi vzhaja dejstvo, ker se zavzema prestolonaslednik za to, da bi plemiči bolj kakor zdaj pristopali armadi, ker upa da bi se oživele stare tradicije, če bi pristopali plemiči zopet armadi. Prestolonaslednik je dobil zdaj tudi ceremonijski urad, ker mora vedno bolj zastopati vladarja. Cesar več ne potuje v inozemstvo, omejuje tudi doma popotovanja. Zato je bilo potrebno, da se je razširil prestolonaslednikov dvor.

AERENTHAL PRED PADCEM?

»Echo de Paris« naznanja, da bo kmalu padel Aerenthal in sicer to na zahtevo Nemčije. »Neue Preussische Korrespondenz« piše z ozirom na to, da poročilo ni verovati, ker je »Echo de Paris« list, ki piše, kar naroče ruski vladni krogi in da so v Berolinu s sedanjim zunanjim ministrom na Dunaju popolno zadovoljni. Rusija pa sama pač pričakuje, da odstopi Aerenthal, ker je žrtvovala Avstriji na ljubo Izvolskega in sodi, da mora napraviti tudi Avstrija Rusiji kako podobno uslugo.

TROZVEZA OB NOVEM LETU.

Nemški kancler Bethmann-Hollweg in avstrijski zunanji minister grof Aehrenthal sta ob Novem letu čestitala brzojavno italijanskemu zunanj. ministru di San Giuliano, naj v njunem imenu čestita italijanskemu kralju, italijanski zunanji minister je v istem smislu brzojavil obema ministrima. »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« objavlja članek, v katerem slavi trozvezo in podaja kratek pregled o delovanju trozveze. Temelj državne politike v Nemčiji, Avstro-Ogrski in Italiji je trozveza. Trozveza, osobito Nemčija, je podpirala novo Turčijo in ji omogočila posojilo. Glede na aneksijsko krizo je ostala napetost med Avstro-Ogrsko in Rusijo. Napetost se je odpravila marca, ko se je zopet obnovilo normalno diplomatsko občevanje.

PROTI RUSKIM REVOLUCIONARJEM.

Angleška policija je zasledila anarhistično zaroto, ki je identična z organizacijo, ki jo je zasledila leta 1908 ruska policija, ki je prišla 20 članov, medtem ko je obsegala zaplenjena lista nad 1400 članov. V Londonu so zdaj zaplenili 4000 imenov.

ORTHOVA PROGLASITEV MRTVIM.

Začetkom meseca julija 1910 je najvišji dvorni maršalski urad uvedel postopanje, da se uradno proglasi Orth mrtvim. Dne 1. februarja poteče rok za priglasitev. Zdaj so pa pričeli pisati časopisi, da pravzaprav najvišji dvorni maršalski urad ni kompetenten uvesti to postopanje, ker se je nadvojvoda Ivan svojčas odpovedal vsem svojim častem in je zato kompetentno zgolj navado sodišče, ne pa dvorno.

TURČIJA IN GRŠKA.

Turški vladni krogi so zopet zelo razjarjeni na Grke, ker ustanovljajo na Kreti narodno grško stranko.

BOJ MED BULGARI IN TURKI.

Štirje Bulgari so ustrelili zahrbtno nekega turškega vojaškega siražnika. Bulgari so nato zbežali. Turki so ustrelili dva Bulgara. Župani, uleme in turški dostojanstveniki zahtevajo, naj se z ozirom na vedno obširnejše delovanje bulgarskih čet uvede vojno stanje.

Dnevne novice.

+ **Mir ali rat?** Pod tem naslovom je izšla brošurica, v kateri razlaga klub slovanskih istrskih poslancev politično situacijo v Istri. Povzema najprej politični razvoj v Trstu, ki se je vršil zadnja tri leta in razkriva intrige italijanskih poslancev, s katerimi hočejo slovansko prebivalstvo umetnim potom zaposlavit. Podatki, ki jih komunike navaja, so zelo značilni za verolomnost laških zastopnikov, ki so kompromisne zakone, na podlagi katerih bi zavladal mir v Istri, najprej sprejeli, sedaj jih pa nočejo pripoznati, ker so uvideli, da znajo potem njih tudi istrski Slovani priti do pravic, katere so jim dozdaj odrekali.

+ **Občina Draga in deželni odbor kranjski.** Dne 7. aprila 1909 je sklical župan Jurij Knaps občine Draga pri Kočevju občinski odborovo sejo, da se voli reklamacijska komisija za razsojanje o morebitnih ugovorih proti volilnemu imeniku. K tej seji je pa prišel od okrajnega glavarstva v Kočevju na zasebno prošnjo imenovanega župana c. kr. okrajni komisar Josip Friedl. Le-ta je pozneje zaračunal na stroških za svojo komisijo znesek 79 kron 30 vinarjev. Župan je vstavil ta znesek v občinski račun za leto 1909, kar je občinski odbor v sili dne 3. ju-

nija 1909 odobril z večino glasov. Proti temu sklepu sta se pa priročila dva odbornika na deželni odbor kranjski ter predlagala, da naj se črta ta postavka kot neupravičen in nezakonit izdatek. Krajski deželni odbor je ugodil prizivu z odločbo z dne 16. avgusta 1909, št. 10.756, ter izločil izdatek 79 kron 30 vinarjev za potne stroške c. kr. okrajnemu komisarju Jos. Friedlu, ker z ozirom na jasne določbe občinskega volivnega reda kako se ima vršiti volitev reklamacijske komisije, ni bilo treba klicati zastopnika politične oblasti in ker župan v to ni imel pooblastila. Prizadeti župan in odborniki so vložili proti tej odločitvi pritožbo na upravno sodišče po advokatu Eggerju v nemškem jeziku. Toda upravno sodišče je odbilo z razsodbo dne 30. decembra 1910, št. 12.590, pritožbo kot neutemeljeno iz naslednjih vzrokov: Kar se tiče zakonitosti odločitve deželnega odbora je najprvo povdarjati, da deželni odbor ne odločuje samo v izvrševanju svoje nadziralne pravice v smislu § 89. občinskega reda (ki se nanaša le na neprikrajšano ohranitev glavninske imovine občine in njenih naprav), ampak tudi o prizivih proti sklepom občinskih odborov v vseh zadevah, ki niso prenešene od države v smislu § 91. občinskega reda. In tukaj je odločeval deželni odbor o takem prizivu kot druga instanca. Pritožba ugovarja, da deželni odbor ni imel pravice črtati izdatek, ki ga je odobril občinski odbor v svojem delokrogu. Ta ugovor ne velja. V onih slučajih, v katerih odloča deželni odbor kot vsključna instanca, se razsteza preiskavanje in pretresavanje ne le na vprašanje, ali je sklep zakonit, ampak tudi na vprašanje, ali je sklep primeren in koristen; v slednjem slučaju je pa deželni odbor poklican, da stavi svoj prosti prevdarek na mesto prevdarka občinskega odbora. Ako se je torej zdelo deželnemu odboru po razmotrivanju cele zadeve, da naknadno odobreni izdatek po prostem prevdarku razmer ni upravičen, tedaj je imel pravico ukiniti sklep ter učiniti ono stanje, katero bi se bilo izvršilo, ako bi bil odrekel občinski odbor prostovoljno plačilo dotičnega izdatka. S tem se pa seveda ne posega v morebitno razsojanje v to pristojnih oblasti, ali občina ni vendar-le pravno dolžna, plačati dotične stroške. V takem slučaju bi se morali ti stroški ustaviti v občinski račun, ne da bi se moglo ugovarjati, da je s tem že končno odločil izpodbijani odlok deželnega odbora, kajti deželni odbor je odklonil le prostovoljno plačilo dotičnih stroškov. Ker torej deželni odbor ni prekorajčil z izpodbijanim odlokom svojega delokroga, vsled tega je sodišče odbilo pritožbo kot neutemeljeno.

+ **Neslanost »Slovenskega Narodca«.** Ta list je ponatisnil notico »Goričce« o nameravanem izdajanju nemškega lista v Gorici — razume se, brez navedbe vira. Naj bo! Pristavil pa je to-le: Je pač glavna zasluga goriških klerikalcev, da se peščica Nemcev v Gorici tako množi. Kaj naj človek temu reče? Ni je izlepa na Slovenskem stranke, ki bi bila na primer za narodno šolstvo toliko storila kakor goriška katoliška pod vodstvom dr. Gregorčiča. Ali imajo liberalci kaj le približno enakega kakor »Šolski Dom«? In ni li S. L. S. na Goriškem izvojevala pravkar slovenske paralele na gimnaziji, nad katerimi je ravnatelj Slovenec? S svojo modro politiko je dr. Gregorčič za narodno stvar goriških Slovencev storil toliko, da stoji ti primeroma najboljši med vsemi, kar se tega tiče. Med »goriškiimi klerikalci« ni narodnih izdajic, ni narodnih mlačnežev, te naj išče »Slovenski Narod« med svojimi pristaji. Naj vpraša na primer predsednika »narodnonapredne stranke na Goriškem«, velikega Slovana A. Gabrščka, čegavi uslužbenci pošiljajo slučajno svoje otroke v šulferajnsko šolo!

+ **Prodaja.** List mladinov je toliko predrzen, da očita S. L. S., da je »opetovano prodala kočevske Slovence«. Mladini naj se lepo naši potrpežljivosti zahvalijo, da doslej nismo pisali o velkem gospodarskem polomu, katerega so med kočevskimi Slovenci zakrivali njihovi generali in s katerim so kočevskim Slovincem več škodovali kot vsi nemški Kočevjarji. Kdo sedaj neusmiljeno toži, rubi in podi kočevske Slovence z njihovih domov? To so slovenski liberalci, ki tako zaključujejo svoje gospodarsko delo med kočevskimi Slovenci. Mladini sedaj vedo, kdo v resnici »prodaja« kočevske Slovence.

+ **»Glavna« posojilnica.** Poroča se nam, da hodi deputacija »Glavne« posojilnice okoli merodajnih činiteljev in poslancev s prošnjo, naj bi država in dežela pomagali. — Ni nam znano, kaj

opravi. Zanimivo je pa gotovo, da isti liberalci, ki sicer ne vedo dosti zabavljati čez deželno upravo, sedaj računajo na isto deželno upravo, da pomore liberalcem. — Občni zbor »Glavne« posojilnice« bo dne 8. januarja.

+ **Umrli je,** kakor nam brzojavljajo iz Bohinjske Bele, nadučitelj v Zagorju g. Josip Čerin Svetila mu večne luči!

+ **»Narodni Listy«** so slavili večeraj 50letnico, odkar izhajajo.

+ **Zagradbe hudournikov.** Cesar je potrdil zakon, s katerim je sklenil kranjski deželni zbor zagradbo hudournikov, ki se stekajo v Želmljico v občinah Turjak in Želmlje. Dalje je potrjen zakon za zagradbo hudournikov ob deželni cesti Brod ob Kolpi. Čabor in ob okrajni cesti Čabor-Trava v kočevskem okraju. Te zagradbe bo izvršila beljaška sekcija za zagradbo hudournikov.

— **P. Gemelli,** znani naravoslovec, zdravnik, jezuit, predava danes v Gorici v dvorani »Giuseppe Verdi« o »Resnici in zmotah v študijah o človeškem izvoru«.

— **Nesreča v mali družini.** Delavčovo družino Ivana Tomsiča v Sovodnjah na Goriškem je zadela ta teden huda nesreča. Družinski oče Ivan je šel v torek na delo v tovarno v Stračicah. Opoludne je šel na četrto vino, a se je pri mizi zgrudil na tla. Pričujoči so ga vzdignili, a kmalu nato se je zopet zgrudil. Zadel ga je kap. Prepeljali so ga v goriško bolnišnico, kjer je še isti večer umrl, zapustivši vdovo in 4-letno deklico. Ko je oče ležal v goriški bolnišnici na parah, se je zgodila doma še hujša nesreča. V sredo zjutraj je vdova po Tomsiču zavrela vodo za prašiča. Vzela je kotel z ognjišča in ga postavila na sredi hiše v svrhu, da dene vanj otrobi. V tem času pa se je približala vreli vodi štiri-letna deklica, edinka, ter padla vanjo. Opekla se je tako hudo, da je drugi dan, v četrtek, umrla za opeklinami. Uboga vdova je zgubila v treh dneh moža in hčerko edinko.

— **Napad na orožnike.** V Zbandaju pri Poreču je 20 kmetov napadlo orožniško postajo ob priliki, ko dveh orožnikov, ki sta šla na praznike domov, ni bilo navzočih. Kmetje so metali kamenje v hišo in vpili: Pridite vun, če imate pogum! Seveda ni bilo nikogar vun, pač pa se je položaj popolnoma izpremenil, ko sta se ona dva orožnika vrnila. Orožniki so 12 kmetov aretirali. Govori se, da je bil napad dogovorjen, da se maščujejo nad orožniki. Ljudstvo je v onih krajih še jako sirovo in orožnike črti, ker imajo vedno veliko opravka z različnimi zločini in prestopki.

— **Iz Dravlj.** Kat. slov. izobraževalno društvo v Dravljah priredi v Št. Vidu nad Ljubljano v Cebavovi dvorani gledališko predstavo »Vestalka« dne 6. januarja leta 1911. Začetek ob ½ 4. uri popoldne.

— **Aretacije zaradi veleizdaje v Pulju.** Iz Pulja se nam poroča: Policija je lokale tukajšnjega italijanskega ljudsko-izobraževalnega društva in italijanskega športnega društva »Edera« preiskala in zaplenila imenik članov športnega društva, v izobraževalnem društvu pa je zaplenila več raznih tiskovin. Nato so bile tudi hišne preiskave pri treh članih imenovanih dveh društev, pi so jih aretovali in izročili sodišču. Čuje se, da so jih zaprli radi veleizdaje.

— **Stavka krojačev na Dunaju.** Krojaški pomočniki velikih konfekcionarjev na Dunaju, ki delajo na akord, stavkajo. Konfekcionarji so namerali pustiti izdelovati obleke v Pragi, a so praške krojaške organizacije sklenile, da podpirajo dunajske stavkovce materielno ter da bodo skušali odbiti vsak poizkus konfekcionarjev, da bi pustili delo izvrševati v Pragi.

— **Slov. kat. izobraževalno društvo »Straža« na Dunaju** vabi na občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 8. januarja t. l. ob ½ 7. uri zvečer v društvenem lokalu (VI. Wallgasse 27). — Po končanem sporedu sledi prosta zabava. Člani lahko poravnajo društveno članarino; vse somišljenike, ki še niso člani, pa uljudno vabimo, da pristopijo. — Z ozirom na tesne društvene prostore imajo pristop k občnemu zboru predvsem člani; v kolikor je mogoče, seve tudi vsi prijatelji društva. — Odbor.

— **Železnica iz Gorice v Červinjan** se začne kmalu graditi; vlada je končala dela izročila inženirju Picha iz Prage.

— **Imenovana** sta za višja oskrbnika gg. Jožef Kropač in Anton Schneider v Idriji.

— **Umrli je** v Kranju g. Rado Se-dej, zasebni uradnik pri g. Vinku Majdiču.

— **Most pri Stranjah.** Nov most se zgradi letos čez Kamniško Bistrico v Stranjah.

— **Posestnika potopili.** V Trstu so zaprli gostilničarja Justa Bolela na Trsteniku, njegovega brata Srečka in dvinarja Giacominija, ker so osumljeni, da so iz sovraštva vrgli v vodnjak na Greti blizu Trsta posestnika Jožefa Bana, ki je utonil.

— **Slovenec ustrelil v Ameriki svojo ženo.** V mestu South Canon, Colo., je dne 5. decembra rojak Josip Puh iz Skocijana pri Velikih Laščah, star 26 let, ustrelil svojo ženo Marijo roj. Gajda iz D. Marije Polja pri Ljubljani, staro komaj 17 let, ki je prišla tjakaj pred šestimi meseci k svojim staršem. Poročen je bil z njo tri mesece. Morilčev klobuk so potem našli ob reki, iz česar sklepajo, da je po dejanju skočil v vodo in izvršil samoumor. Vzrok: ljubosumnost.

— **Viničarski tečaj** priredi kmetijska šola na Grmu za mladeniče iz vinorodnih krajev, ki se hočejo praktično izvežbati v vseh potrebnih vino-gradniških in tržičnih delih. Tečaj bo trajal od 15. februarja do 31. oktobra tega leta. Sprejme se 6 učencev v starosti od 16 let naprej. Viničarski učenci dobe brezplačno hrano in stanovanje in v denarju po 10 K na mesec. Prošnje, katerim je priložiti krstni list ali pa domovnico, je vložiti pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu (pošta Kandija na Kranjskem) do dne 15. januarja 1911.

— **»Mednarodne« zakotne razstave.** Stalna razstavna komisija za nemško industrijo v Berlinu opisuje neko »mednarodno« zakotno razstavo, ki se je pred kratkim vršila v Londonu. Predstavljala je pravo zmes najrazličnejših stvari. Na lesenih stojalih na sredini razstavnega prostora so bile razstavljene, deloma prazne deloma polne steklenice za vino, pivo in liker. Okrog stoyal so se razstavili v steklenih omarah ali po malih mizah najraznovrstnejši predmeti kakor: pipe, flanelaste spodnje obleke, moški klobuki, rokavice, plehnata posoda, propelerji za letalne stroje, razkuževalna sredstva, sadje, čevlji, sodi za margarin, biljardne mize, čokolada, vintje, verige, moške obleke in drugo. Ker je iz informacij razvidno, da so se razstavni sleparji s svojim delovanjem obrnili osebno tudi do avstrijskih tvrdk, se interesenti ponovno opozarjajo, da se naj, predno se razstave udeležijo, obrnejo do pristojnih mest. Kranjskim interesentom daje predmetna pojasnila trgovska in obrtna zbornica v Ljubljani.

— **Iz finančne službe.** Kontrolor c. kr. finančne deželne blagajne v Trstu g. Viljem Stranjsky je imenovan ravnateljem c. kr. finančne dež. blagajne.

— **300.000 kron češki »Ustředni Matice školski«** je zapustil v Arcu umrli železniški uradnik Ladislav Kuchynka. Kedaj dobi »Slovenska Straža« kakega plemenitega mecena?

— **Ekspresni vlak** se uvede na progi Dunaj—Bologna—Rim skozi Leoben in Pontafel. Vozil bo 27 ur 40 minut.

Ali ste pridobili »Slovenca« kakega novega naročnika? Upoštevajte upliv dobrega dnevnika in agitirajte povod za nove naročnike!

Štajerske novice.

š **Hofratova kmečka stranka.** Celjska »Deutsche Wacht« poroča, da je sklical propadli liberalni kandidat Mursa kmečki shod v Cven pri Ljutomeru v svrhu ustanovitve nove kmečke stranke na Štajerskem. Na čelu te organizacije stoje hofrat Ploj in pa liberalci. Dober tek! Radovedni smo, koliko kmečev se bo dalo potegniti od Ploja, da bi njega samega pri prihodnjih volitvah potegnili iz blamaže — iz blata ga tako ne morejo več. Mislimo, da ne mnogo.

š **Tatovi na delu.** Iz Vitanja poročajo: Pri posestnici Hočnikar je tat zlezal skozi malo okno v kuhinjo in je stari materi odnesel obleko. Vse je zbasal v korbo ter šel pri vratih ven, ker ni mogel korbe spraviti skozi okno. Tatu morajo biti hišni prostori dobro znani. — Na Kozjaku je ukradel neki Pačnik iz Mislinje vola, ga peljal kake tri ure daleč do svojega doma in ga zaklal. Domači so se gostili z volom in so potem ostalo meso, kakih 30 kg, zakopali. Zakopano meso so orožniki našli in Pačnika odpeljali.

š **V šmartnu pri Slovenjgradcu** je umrl od srčne kapi zadet posestnik po domače Matija, nepreviden.

Ljubljanske novice.

lj **Javno predavanje.** Opozorjamo vnovič na javno predavanje g. primarija dr. V. Gregoriča, ki se vrši jutri ob ½ 8. uri zvečer v dvorani S. K. S. Z. Gospod predavatelj se bo bavil med drugimi tudi z raznimi, za našo občino velevažnimi zadevami: z bodočo tržnico, kopališči itd. Naj bi prihite! k temu predavanju vsi, ki se zanimajo za razvoj Ljubljane.

lj **Spominjajte se** Božčnice koroskih slovenskih otrok, ki nujno prosijo pomoči!

lj **Novoletnica kat. društva rokodelskih pomočnikov** se je včeraj prav sijajno izvršila. Udeležilo se je mnogo odličnega občinstva; počastila sta jo s svojo navzočnostjo tudi presvetli knezoškof dr. Anton B. Jeglič in dežel. odbornik dr. Evgen Lampe. Imenovanim dostojanstvenikom se je v svojem daljšem novoletnem govoru društveni predsednik Alojzij Stroj zahvalil za blagonaklonjenost, s katero deželni odbor vojvodine Kranjske in ljubljanski knezoškofijstvo podpirata razvoj obrtništva in rokodelstva in zlasti vsestransko vzgojo njegovega naraščaja. K sijajnemu uspehu novoletnice so predvsem pripomogle dobro izvršene točke obširnega sporeda. Društveni pevski zbor se odlikuje po svoji milobi in čistosti. Hvalno moramo omenjati, da pod vodstvom g. P. Gorjupa zbor lepo napreduje; v posameznih točkah se je naravnost odlikoval s točnostjo v pričetku, s finim nijansiranjem in s krasnimi sklepnimi akordi. Poživila sta zbor zlasti gg. solista. Naravnost impozanten uspeh pa je dosegel g. L. Bajde s solosplovom: Oče Kolping, hvala ti! Mi njegovih vrlin ne moremo boljše oceniti, kakor da se pridružujemo viharnemu odobravanju, s katerim se je občinstvo zahvalilo za njegovo divno petje. — Kakor pevci, so nas tudi igralci v igri »Turki pred Dunajem« popolnoma zadovoljili. Preobširni bi bili, ko bi hoteli posamezne navajati, omeniti moramo vendar g. Iv. Peterlina, ki je z izrednim umevanjem igral starega grofa Volka in g. L. Tomažiča, ki je prav spretno rešil vlogo mladega junaka. Primerna scenerija, krasni kostumi, dobre maske in živahno igranje, vse to združeno je dalo igri lep uspeh. Še bolj živahno in naravno bi bila tekla igra preko desk, ko bi bilo v nji več dejanja. — Včerajšnja novoletnica v Rokodelskem domu je podala nov dokaz, da se kat. društvo rokodelskih pomočnikov prav živahno giblje in uspešno deluje.

lj **Mešani zbor »Ljubljane«** vadi danes zvečer ob ½ 8. uri v »Unionu«, dvorana S. K. S. Z., na kar se opozarjajo posebno vrnivši se gg. dijaki.

lj **Redko slavlje** je slavila s slovenskim činom včeraj dopoldne v slavnostni dvorani gospica Elizabeta Ihanova. S ponosom se sme ozreti na štiridesetletno neutrudno zvesto delovanje kot pevka na koru v stolnici. Kdor vé, kako nujno potrebna je dostikrat požrtvovalnost, kadar treba, recimo ob zornicah, zgodaj vstati in v mrazu vzdržati pri slovesni službi božji, po trikrat na dan iti na kor in nazaj, ta vé, da je gospica slavljenka dostikrat prišla v položaj, dejanski spričati svojo požrtvovalnost tekom 40 let. Najbolj ve taka pevska svojstva ceniti dostikrat usmiljenja vredni zborni vodja, ki si puli lase, kadar je treba, recimo ob šmarnicah ali ob kakih devetdnevnici, večkrat na dan v cerkev, četudi samo za tantum ergo, pa dobi odgovor na vprašanje, kje je ta in ta: Pride gotovo — a slednjič mora sam igrati in peti, pa naj bo sopran, alt, tenor ali bas. V takem slučaju hvaležnost vodje ne pozna meje, še manj pa seveda nevolja na tiste, ki jih ni. Ne da bi torej širša javnost vedela za to, si zvest in požrtvovalen cerkven pevec pridobi lepe zasluge. Gospod predsednik Cecilijanskega društva dr. A. Karlin je včeraj po daljšem govoru, ki se je tikal tega redkega jubileja in slavljenke same, v navzočnosti presvetlega knezoškofa in izbrane družbe izročil slavljenki kolajno, priznajo ji zbog 40-letnega neprenehane delovanja. Tudi Presvetli se je spominjal v kratkem nagovoru zaslug gospice Ihanove, istotako dolgoletni zborni vodja stolnice, A. Foerster, ki jo je javno hvalil kot vestno in spretno pevko, ki mu je ves čas zvesto stala na strani ter poleg svojega navadnega alta pela po potrebi tudi prvi ali tretji glas. Izročil je bil slavljenki lep šopek v navzočnosti mnogobrojnega glasbenega razumnosti, med njimi dr. željni odbornik dr. Pegan kot predsednik glasbenega društva »Ljubljana«, dalje dr. Mantuani, p. H. Sattner, Fr. Gerbič, St. Premrl, F. Ferjančič poleg drugih. Končno so se vsi navzoči zjediniili v iskreni želji, naj Bog slavljenko, ki je toliko let pela v čast božjo, ohrani še

dolgo, dolgo tako čvrsto in krepko, kakor je sedaj.

lj **Žrebanje obveznic deželnega 4% posoila.** Izžrebane so sledeče obveznice: Po 20.000 K: št. 68, 70. — Po 10.000 kron: št. 21, 39, 40. — Po 2000 K: št. 98, 182, 410, 633, 138, 221, 145, 116, 170, 392, 239, 767, 492, 667, 404, 546, 680, 667, 682, 22, 901, 39, 893, 772, 1021, 1113, 1137, 1239, 1372, 1121, 1311, 1256, 1331, 1382, 1449, 1447, 1500, 1674, 1542, 1637, 1632, 1640, 1709, 1713, 1789, 1825, 1919, 1944, 1892, 1812, 2079, 2131, 2167, 2119, 2054, 2053, 2195. — Po 200 K: št. 367, 1899, 2053, 819, 1047, 1568, 2126, 2772, 1535, 665, 200, 1783, 392, 2329, 2389, 2154, 2022, 2737, 966, 2534, 216, 2232, 1895, 1762, 148, 2778, 454, 2236, 2393, 443, 456, 412, 1553, 2593, 71, 1488, 2360, 1271, 1923, 1920, 2909, 1469, 1812, 751, 993, 1360, 3, 242, 2796, 457, 1905, 2293, 490, 2826, 921, 371, 2743, 1853, 2700, 1006, 1749, 349, 684, 375, 2877, 1732, 542, 2471, 530, 29, 492, 1782, 2367, 197, 97, 1086, 1664.

lj **Žrebanje ljubljanskih srečk.** V prostorih mestne blagajne se je vršilo danes dopoldne 46. žrebanje srečk ljubljanskega loterijskega posojila. Predsednik žrebalne komisije je bil vladni komisar g. vladni svetnik vitez L. Aschann p. Moorland, člana komisije magistratna svetnika gg. Evgen L. a. h. in dr. Milutin Zarnik; zapisnikar je bil c. kr. notar g. Ivan Plančan. Ko se je konstatovalo, da so zaklep in pečati žrebalnice nepokrokovani, pričel je deček sirota Štefan Zelenik, gojenec Marijanišča, dvigati številke. Glavni dobiček v znesku 50.000 kron je zadel prva dvignjena številka 32.607; nadalje so zadele večje dobitke naslednje številke, in sicer: št. 58.167 3000 kron, št. 70.479 2000 kron, številke 12.127, 12.857, 3038, 2472 in 39.782 po 1000 kron, številke 47.827, 9274, 71.515 in 18.214 po 600 kron, ostalih 788 izžrebanih srečk pa vsaka dobiček 60 kron. Dobitki v skupnem znesku 109.680 kron zapadejo v izplačilo pri mestni blagajni dne 2. julija letos.

lj **Slovensko deželno gledališče.** Jutri, v torek, se poje (drugi za parabonte) Kálmánova velepriljubljena vojaška opereta »Jesenski manever« z g. Iličičem, gđ. Hadrbolevo, gđ. Thalerjevo in g. Povhetom v glavnih ulogah. — Prihodnja dramska noviteta bo psihološki igrokaz »Zavetje«, spisal Dario Nicodemi. — Prihodnji teden Webrova opera »Čarostelec«. — Opereta pripravila Albinjevega »Barona Trenka«.

lj **Sirovina.** Ko je v soboto zvečer mestni delavec Franc Pregelj na Jubijskem mostu prižgal luči, je skočil k njemu nek prostak 27. pešpolka ter ga začel pretepavati in zmerjati s »krainischer Hund«. Došla vojaška patrulja je sirovega odvedla v vojašnico.

lj **Demon alkohola.** Včeraj popoldne je prišel v frančiškansko cerkev nek 67-letni mož in začel glasno peti, potem se je pa hotel sleči. Ko so ga ljudje spravili iz cerkve je začel na stopnicah pretepavati nekega urarskega pomočnika, ki ga je zadrževal, da ni šel nazaj v cerkev. Moža je poklicani stražnik odvedel na varno.

lj **Neusmiljen hlapec.** 18-letni hlapec Franc Krč iz Suhe pri Kranju je služil pri nekem gospodarju v Linhartovi ulici ter tam vole in konja na razne načine neusmiljeno trpinčil. V soboto popoldne je pa njegov gospodar opazil na sprednji konjevi nogi 10 cm dolgo rano, katero mu je zadal Krč z nožem. Policija je neusmiljenega aretovala in oddala sodišču.

lj **Aretovani tatovi.** Pred kratkim je prišel v Ljubljano 18 letni hlapec Ign. Vrtačič iz Pristavice pri St. Jerneju na Dolenjskem ter se zadrževal v nekem izkuhu. V petek zvečer se je seznanil s nekim tatom iz Ježice, s katerim sta potem skupaj prenočila na nekem kozolcu na Zaloški cesti, kjer sta bila v soboto zjutraj aretovana. Pri osebni preiskavi so našli pri Vrtačiču 24 K denarja, srebrno žepno uro z oklopno verižico, kakor tudi samokres s 50 patroni. Pri zaslišanju je izpovedal, da je uro ukradel svojemu gospodarju v Stari vasi pri St. Jerneju, samokres pa da je kupil. Oddali so ga sodišču, njegovega tovariša pa odposlali domov. — 67-letni že predkaznovani dninar Valentin Košar iz Jarš se je v soboto ponoči vtihotapil v nek hlev na Marije Terezije cesti ter tam ukradel hlapcu Viktorju Vidmarju hlače in telovnik, hlapcu Jakobu Erjavcu novo obleko, Ivanu Vidoviču pa hlače in srajco. Policija je tatu kmalu izsledila in izročila sodišču.

lj **Znatne dohodek** ima »Slovenska Straža« od drož (kvasu) iz drožarne Josipa Košmerl, Ljubljana, Frančiškanske ulice št. 8. Ker so te drože res izborne in kruh z njimi zameseš velik in lep, priporočamo to podjetje najtopleje. Dolžnost vsakega trgovca-rodoljuba je, da naroča in pro-

daja edinole te drože. Vsaka slovenska gospodinja sme zamisliti kruh le s temi našimi drožami. Gospodinje, zahtevajte jih povsod! Čim več se bo prodalo teh drož, tem več dobička imajo naši obmejni bratje. Ako podpiramo vsi 2 naročili domačina, razširilo se bo to podjetje v kratkem v večjo tovarno, kjer bodo zopet zaposleni le naši ljudje.

lj **Izgubljeno in najdeno.** Postrežnica Helena Kovačičeva je izgubila denarnico z manjšo vsoto denarja. — Policijski stražnik Sim. Verhunc je našel konjsko odejo.

Razne stvari.

Sam si je pel pri pogrebu. Vsekakor je nenavaden dogodek, da mrivec pri pogrebu sam sebi poje. No, to čudo so doživeli prijatelji in znanci umrlega italijanskega čevljarja Pietra Ficco-a v Washingtonu. Bil je za žive dni strasten ljubitelj glasbe ter je imel sara krasen glas. S prvim svojim prihrankom si je kupil gramofon. Pustil si je tudi napraviti gramofonske plošče lastnih pesni. Ker je spoznal, da mu ob smrti ne bodo mogli peti pevci, kakor je to navada v njegovi domovini, je odredil v oporoki, da mu mora pri pogrebu igrati gramofon. In res, ko so spuščali krsto s pokojnikom v grob, začul se je iz gramofona pokojnikov glas, s kojim je pel »Ave Maria« od Gounoda in serenado. Gramofon in 72 plošč, ki jih je zapustil Pietro Ficco, bodo poslali v Italijo njegovi materi.

Nevarna moda. Po vsem kulturnem svetu se dvigajo pametni ljudje proti nevarni sedanjosti modni nezasišanih ženskih naglavnih stvarih — a boljše nestvorov — in z njimi v zvezi stoječim predolgim iglam. Kako upravičen je ta boj, priča nesreča, ki se je 28. t. m. pripetila v Zagrebu. Inženjerjeva žena Melkuš je stala zaverovana v neko izložbo, ko se ji pridruži neka precej manjša dama z ogromnim klobukom, pritrjenim z dolgimi iglami. Prva gospa okrene glavo — in igla druge se ji za 1 cm globoko zapieči v sence tik očesa. Kri jo oblije in le sreča, da ni prišla ob oko. Da bi vsaj taki dogodki spamevali ženske!

Najdebelejši človek. V nekem berlinskem varijetetu se kaže neki Američan po imenu Charley, ki je gotovo najdebelejši človek na svetu. Debel in težak je tako, da komaj hodi ter se more le po malem pomikati naprej. Najtežje mu je sesti za navadno mizo. Da more jesti in opravljati pri mizi druga dela, ima posebno mizo, ki je izrezana in ki ga obkrožuje kakor obroč. Za eno svojo obleko rabi 12 m sukna.

Vojak ponesrečil. Pri vajah v bližini Roncagna se je ponesrečil vojak Laner, kot se poroča iz Tridenta. Padel je v globok prepad in se ubil.

Ponesrečena ladja. Iz Kristijanije se poroča, da je angleški parnik »Britanica« zavezil na kletci 28. t. m. popoldne. Štiri mornarje in kapitana je zagnalo čez krov in so utonili, med tem ko je krmarja ubil morski val ob krmi. Ribiči so rešili ostalo moštvo, ki je splezalo na jambore. Nekaj minut pozneje pa se je ladja že potopila.

Proti poročnim prstanom v telovnicem žepu so odločno vstale Američanke. V New Jerseyu so osnovale močan klub, ki se bo boril proti onim možem, ki nosijo poročni prstan v telovnikovem žepu, da morejo slepiti ženske. Izdale so geslo: Varstvo našim hčeram pred nakanami oženjenih moških, ki se izdajajo za samske! Zahtevajo strog zakon, ki bi nalagal možem, ki nosijo poročni prstan v žepu, denarne kazni od 5000 dolarjev višje ali pa ječo enega do dveh let. Te Američanke si vedo pomagati!

Prijet ropar. Iz Madrida poročajo, da je španska policija aretovala roparja Flauthino, ki je z večimi drugimi pristaži uropal 50.000 frankov na braziljski oklopni križarici, ki je bila usidrana v Lorientu.

Mati umorila svojega otroka. Iz Prage se poroča, da je železničarjeva žena Marija Beranek v Vysocanu vllila svojemu malemu otroku v usta pisalno črnilo ter ga na to zadušila. Beranek je po tem groznem dejanju hitela iz hiše ter se vrgla pod tovorni vlak severozahodne železnice, ki jo je na mestu ubil. Vzrok temu činu so menda zakonski prepri.

Univerza za mednarodno pravo. Iz Haaga se poroča, da so priprave za ustanovitev univerze za mednarodno pravo že toliko napredovale, da se bo ustanovitev nove univerze v holandski prestolnici kmalu izvršila.

Dvoboj v šoli — s smrtnim izidom. Iz Ascha se poroča: 29. decembra je bila v Haslau-u sodnozdravniška obdukcija trupla 19-letnega tovarniškega uslužbenca Ivana Höllering, ki je bil ustreljen v trebuh in je vsled tega

! Ako še niste, pošljite naročnino! !

umrl. Krogla mu je predrila površnik, telovnik, srcajo ter mu je šla skozi trebuh in obtičala v hrbtenici. Höllering se je baje na božični večer na poti k polnočnici v družbi dveh mladih deklet in neke druge osebe dvobojeval »v šali« z nekim 17letnim fantom. Naenkrat je počil strel in Höllering se je zgrudil s klicem: »To je moja smrt!« Eno uro pozneje je umrl. Sodna komisija je dognala, da ne more biti resnična trditev, ki se povdarja z druge strani, da je imel Höllering v hlačnem žepu pištolo, ki se mu je izprožila in se je tako sam ustrelil.

KNJIŽEVNOST.

Želja mnogih naročnikov »Duhovnega pastirja« je, da bi se izdajala »zbirka lepih izgledov« ločeno od »Duhovnega pastirja« v mesečnih zvezkih za primerno ceno. Vzrok temu je, ker stari naročniki gotovo ne čakajo cellega dela, ker sta prišla v 20 letih na svetlo komaj dva zvezka; tudi upanja ni, da bi se ta zbirka mogla pospešiti kot priloga »Duhovnega pastirja«, ker je dandanes nujno potreben »društveni govornik«. — Duhovnik.

Uvažujte! Ponovno prosimo vse podružnice „Slovenske Straže“ in vse somišljenike, naj skrbijo v svojih krajih, da se povsod razširijo naše vžigalice v korist obmejnim Slovincem. Rabite samo naše vžigalice. Opominjajte znance na rabo naših vžigalic, odločno zahtevajte od trgovcev, naj jih naročajo pri „Gospodarski zvezi“ v Ljubljani. Če bi vsak naš somišljenik v tem oziru kaj storil, bi bil dobiček iz vžigalic velik.

Telefonska in brzojavna poročila.

CESARJEVA BOLEZEN.

Dunaj, 2. januarja. Cesar je včeraj prisostvoval eno uro in pol rodbinski večerji v Schönbrunn ter se je živahno razgovarjal s člani cesarske rodbine. Spat je šel ob navadni uri, ponoči je bilo cesarjevo spanje nemoteno. Cesar je vstal ob navadni uri ter po zajutruku pričel z navadnim dnevnim delom. Cesar se prav dobro počuti ter ni vzroka za kaka vznemirjenja. Lahko nahod bo, kakor je upati, prešel v par dneh. Do tedaj cesar ne zapusti Schönbrunna. Ni izključeno, da se cesar ne udeleži tudi dvornega plesa 10. t. m. Cesar je skoro gotovo dobil nahod pri svojih voznjah v odprtem vozu, kar ne opusti tudi pozimi.

NOVO BIENERTHOVO MINISTRSTVO.

Dunaj, 2. januarja. Bienenrth sedaj samo še čaka na formalni zaključek češkonemških administrativnih pogajanj v Pragi. Ako bo uspeh pogajanj količkal ugoden, o čemur skoro ni dvomiti, potem dobimo ministrstvo z močno parlamentarnim značajem, če bi se pa pogajanja v Pragi neugodno izvršila, tedaj dobimo uradniško ministrstvo. Ako se v Pragi češko-nemške konference neugodno izvrše, tedaj bo to imelo seve vpliv tudi na parlamentarne razmere, ker bodo Čehi ostali v ostri opoziciji in jih bodo pri tem podpirali Jugoslovani.

ČEŠKO-NEMŠKE KONFERENCE.

Praga, 2. januarja. Danes ob 11. uri dopoldne so se zbrali v deželnem dvorcu zastopniki vseh deželnozbornih klubov, da določijo predpogoje, pod katerimi bi bilo omogočeno zasedanje češkega deželnega zbora.

SRBSKI PRINC JURIJ V FRANCOSKI ARMADI.

Belgrad, 2. januarja. Srbska vlada je naročila srbskemu poslaniku v Parizu, naj stori potrebne korake za vstop princa Jurija v francosko armado. Prince Jurij bi začetkom februarja vstopil v neko višjo francosko vojaško šolo.

ŠPANSKO MINISTRSTVO DEMISI-JONIRALO.

Madrid, 2. januarja. Ministrstvo je demisijsiral, kralj pa je zopet poveril sestavo novega ministrstva Canalejasu, čegar politični program je odobril. Novi trije ministri bodo že jutri zapriseženi.

RUSKO-SLOVANSKA BANKA.

Peterburg, 2. januarja. Ruski listi poročajo, da skupina ruskih finančnikov namerava ustanoviti rusko slovansko banko s kapitalom 55 milijonov kron. Banka bi imela filijalke v Pragi, Ljubljani, Splitu, Zagrebu, Belgradu in Sofiji.

ITALIJANSKA KRALJICA PONESREČILA.

Rim, 2. januarja. Italijanska kraljica je včeraj na stopnicah padla in si lahko poškodovala roko. Pri včerajšnjih sprejemih je bila kraljica navzoča in je roko nosila v obvezi.

ZMEŠNJAVE NA PORTUGALSKEM.

Kolin, 2. januarja. Zastopnik neke velevalsti v Lizboni se je na tukajšnjem kolodvoru izjavil proti časnikarjem, da so na Portugalskem upori vojakov proti častnikom na dnevnem redu, da se za slučaj protirevolucije na vojaštvo ni zanesti. Na deželi sumljivo vre.

SLEPARIJE NA SIBIRSKI ŽELEZNICI.

Peterburg, 2. januarja. Revizija sibirskih železnice je končana. Kar se tiče podkupovanja in oškodovanja železniške uprave, nudi ta revizija snovi, ki nikakor ne zaostaja za ruskimi intendantnimi škandali. Senator Glyczinsky je prejel nad 90.000 pritožb glede podkupljivosti in sleparij uradnikov itd. Škoda, ki jo ima država vsled raznih sleparij, znaša 22 milijonov rubljev, medtem ko se vsota, ki jo ima država vsled raznih podkupovanj na škodo, še določiti ne more. Baje je tako velika, da se zdi oblastem umest-

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.	
Budimpešta, 31. decembra.	
Pšenica za april 1911	10 08
Pšenica za oktober 1911	10 67
Rž za april 1911	7 82
Oves za april 1911	8 43
Koruzna za maj 1911	5 60

Kurzi efektov in menjic.

dne 2. januarja 1911.

Skupna 4% konv. renta, maj—no- vember	9345
Skupna 4% konv. renta, januar —julij	9340
Skupna 4-2% papirna renta, fe- bruar—avgust	9740
Skupna 4-2% srebrna renta, april —oktober	9740
Avstrijska zlata renta	11685
Avstrijska krona renta 4%	9335
Avstrijska investic. renta 3 1/2%	8295
Ogrska zlata renta 4%	11190
Ogrska krona renta 4%	9195
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	8135
Delnice avstrijsko-ogrsko banke	1880
Kreditne delnice	67550
London vista	24010
Nemški drž. bankovci za 100 mark 20 mark	11750 2349
20 frankov	1901
Italijanski bankovci	9480
Rublji	253

Veselo novo leto

vošči iz srca vsem velečenjenim na-
ročnikom, prijateljem in znancom

Jakob Mikolič 3925

krojaski mojster, Novomesto.

Zahvala.

Povodom prebitke izgube naše ljub-
jene soproge oziroma matere, tete in
sestre gospe

Cecilije Bricelj
roj. Primc

posetnice in gostilničarke v Stefanjivasi
smo prejeli toliko tolažljivih znakov
sožalja, da se moremo le tem potom za-
hvaliti vsem sorodnikom, prijateljem in
znancom. Posebno pa se zahvaljujemo
čast. duhovščini za tolažbo umirajoče in
spremistvo k zadnjemu počitku.

Dalje se zahvaljujemo prost. gasil-
nemu društvu kakor tudi podružnici
družbe sv. Cirila in Metoda, (oba v Ste-
fanjivasi) za spremstvo, vsem pleskarskim
mojstrom in pomočnikom, vsem daro-
valcem krasnih vencev, gg. zdravnikom
Dr. Rusu, Dr. Jenko in Dr. Dražen za
požrtvovalnost pri zdravljenju.

V Stefanjivasi 1. januarja 1911.

21 Žalnoči ostali.

kuharica

za župnišče brez gospodarstva v bližini
Trsta. Služba se lahko takoj ali čez mesec
dni nastopi. Oglasi naj se pošiljajo na upravo
„Slovenca“ pod naslovom: „Služba“.

no, da ostane za enkrat tajna. Revizija
je dognala, da so višji uradniki pogosto
odpošiljali blago brez vsakih dokumen-
tov, vendar pa sprejemali za blago za
odpošiljatev plačano vozno. Distan-
čni šefi so imeli v zapisnikih vpisane
za delavce mrtvece, samo da so si pri-
laščali njihovo plačo. Sploh so bile na
manjših postajah sleparije še najhujše.
Na teh postajah se je zgodilo, da so si
distačni šefi in kontrolorji kar pri-
stili najboljše blago, ki je došlo po že-
leznici. Sistematično so uradniki po-
tvarjali tovarne listine. V vseh premo-
govnikih ob železnici so konfiskovali
poslovne knjige, iz katerih je razvidno,
da so se splošno vsi uradniki pustili
podkupovati.

AVIATIK SE UBIL.

Los Angeles, 2. januarja. Aviatik
Hoxsey, ki je pred kratkim dosegel vi-
šinski rekord 11.474 čevljev, je poizku-

šal v soboto ta rekord še prekositi. Ko
se je spuščal na zemljo, je zašel v nek
zračni vrtimec. Letalni stroj Wrighto-
vega sestava se je prevrnil ter padel na
tla pred veliko množico ljudstva iz vi-
šine 500 čevljev. Aviatika so potegnili
mrtvega iz razvalin stroja.

ARETACIJE V NOVOLETNI NOČI.

Dunaj, 2. januarja. V noči od sta-
rega na novo leto je bilo tu aretiranih
radi izgredov in neopravičenega kroš-
njarstva 57 oseb.

Berolin, 2. januarja. Tu so bile v
Silvestrovi noči aretirane 104 osebe.

NEMIRI V NOVOLETNI NOČI.

Kodanj, 2. januarja. Tu so bili v
novoletni noči veliki nemiri. Na novem
mestnem poslopju je bilo pobitih nad
100 šip. Policija razburjene množice ni
mogla pomiriti in je potegnila gole
sablje. Več oseb in več policistov je ra-
njenih.

Zahvala.

10

Povodom nenadomestljive izgube našega dobrega soprega, oziroma
očeta, starega očeta, gospoda

Matija Hočevarja

župana, veleposesnika, c. kr. poštarja v pokoju itd.

nam je došlo od vseh strani in iz vseh slojev prebivalstva toliko prisrčnih
izrazov sočutja, da se je nemogoče vsakemu posebej zahvaliti. Zato izre-
kamo tem potom najodkrotnostnejšo zahvalo vsem prijateljem in znancom
za iskrene izraze sočutja, vsem darovalcem lepih vencev, vsi mnogobrojni
množici, ki je dragega pokojnika spremila na poslednje počivališče, pred-
vsem p. n. gg. zastopnikom različnih uradov in oblastij ter korporacij; vsem,
ki so se kakorkoli spomnili naše hiše v teh težkih dneh najhvaležnejši:
Bog povrni!

Vel. Lašče, 2. januarja 1910.

Žalujoči ostali.

Med. univ. dr. Benjamin Ipavic

asist. odd. za ženske bolezni in porodništvo dež. bolnice v Ljubljani

ordinira

Zaloška cesta, nasproti Šarabon-a

od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popo dne.

3874 (3)

Oklic.

V konkurzno maso Štefana Berliska, bivšega trgovca v Črnem
Vrhu nad Idrijo, spadajoča zaloga blaga, namreč:

manufakturnega blaga, sodno cenjenega na K 1374.11
galanterije in drobnarije „ 714.34
špecerijskega blaga „ 543.16
skupaj sodno cenjenega na K 2631.61
prodala se bode ofertnim potom kakor stoji in leži.

Konkurzna masa ne prevzame nobenega jamstva za kakovost ali koli-
čino blaga.

Pismene ponudbe, opremljene z 10% vadijem, vložiti je pri podpisnem
upravitelju konkurzne mase najkasneje

do vštetega 15. januarja 1911

in ostanejo ponudniki na ponudbe vezani do vštetega 1. februarja 1911.

Pod cenilno vrednostjo se blago ne prodaja.

Konkurzna masa ni vezana na najvišjo ponudbo ter si pridržuje pra-
vico, da sme vložene ponudbe sprejeti ali odkloniti, ne oziraje se na njihovo
visokost.

Ponudnik, čigar ponudba je sprejeta, mora takoj plačati kupnino, kakor
hitro prejme naznanilo, da se je sprejela njegova ponudba.

Ako bi le ta ne plačal kupnine tekom enega tedna po prejemu nazna-
nila, zapade založeni vadij v korist konkurzne mase, ki je tudi upravičena
odstopiti od kupne pogodbe.

Po plačilu kupnine mora kupec prodano zalogo prevzeti in odstraniti
tekom osmih dni.

Inventarski zapisnik leži na vpogled pri c. kr. okrajnem sodišču v Idriji.
Na prodaj stavljen predmet razkaže na željo upravitelj konkurzne
mase, ki daje tudi sicer vsa potrebna pojasnila.

V Idriji, dne 31. decembra 1910.

Alojzij Pegan,

c. kr. notar kot začasni upravitelj konkurzne mase Štefana Berliska.

H. SUTTNER
Ljubljana Mestni trg

ur. prva največja domača
exportna tvrdka ur, zlatnine
in srebrnine. Lastna tovarna ur v Švici.

Tovarniška var-
stvena znamka: „IKO“

Gibanje med prekmurškimi Slovenci.

Tik Radgone na levi strani Mure se nahaja več še popolnoma slovenskih krajev, ki so skoraj popolnoma odrezane od ostalih spodnještajerskih Slovencev. Ti spadajo pod okr. glavarstvo Radgona in pod nemško sekovsko škofijo. Slovenci na desni strani Mure pravijo tem zapuščenim svojim rojakom Prekmurci. Vasi Dedinci, Potrni, Zetinci, Slov. Gorca, Plitviški vrh in še nekaj drugih imajo skoraj izključno slovensko prebivalstvo. V Slov. Gorci, v Dedincih, Zelincih in Potrni imajo še tudi slovenske župane, dasiravno so bili dosedaj ti naši rojaki prepuščeni popolnoma sami sebi in lastni usodi. Neutrudni naš izobraževalni in mladinski organizator g. župnik Gomilšek je nedavno ustanovil za prekmurske Slovence katol. slovensko izobraževalno društvo s sedežem v Dedincih pri Radgoni. Veliko veselje je zavladalo med vrtilimi tamošnjimi Slovenci, da so dobili svoje društvo. Novo društvo se imenitno razvija. Mariborska S. K. S. Z. je poslala že večje število knjig temu društvu, po katerih segajo Prekmurci z veliko slastjo.

Pretečeni četrtek, 29. decembra, je imel društveni odbor sejo. Pri tej priliki je govoril odposlanec S. K. S. Z. Fr. Zebot iz Maribora o važnosti in pomenu ljudskega štetja. Na sestanek, ki se je vršil v zelo gostoljubni hiši kmeta Pintariča, je prišlo veliko število Slovencev in Slovenk iz vse radgonske okolice, ki so z velikim veseljem in zanimanjem sledili poljudnim izvajanjem govornikovim.

Slovesno so obljubili vsi navzoči, da se bodo pri ljudskem štetju zapisali kot Slovenci ter bodo tudi v istem smislu vplivali na svoje rojake po vaseh.

Zanimivo je, da se Slovenci, dasiravno imajo samo nemško šolo v Radgoni in sedaj popolnoma nemške dušne pastirje, oblastvo in uradnike vse nemške, držijo svoje narodnosti. Tudi pri letošnjem ljudskem štetju se število Slovencev v teh vaseh ne bo zmanjšalo. Karakteristično za razmere, ki vladajo pri sekovskem škofijstvu v Gradcu je, da se je poslalo v Radgono popolnoma nemškega kaplana, kjer je bil dosedaj vedno nameščen Slovenec. A Slovenci se dosledno predstavljajo v gornještajerske in srednještajerske planinske župnije. Pravica pa taka!

Med ljudstvom je sedaj hudo zavrelo, ko je prišel pastirovat kaplan, ki ne razume ne besedice slovenski, dasiravno so ljudje prosili za Slovenca. Zdi se, da gotovi krogi v Gradcu hočejo stopati po stopinjah posvetnih oblasti po direktivi — »Volksrata«.

V Radgoni sami je ustanovila Südmarka knjižnico, iz katere se posojujejo Slovincem brezplačno spisi, ki jih zastrupljajo v verskem, moralnem in narodnem oziru. Radgonski trgovci imajo naročeno več stotin »Štajerca«, ki ga delijo zastoj med Slovence. V vasi Potrni se je našel nesrečnež v osebi nekega Kocbeka, ki dobiva tudi celo halo tega lista in ga — brez kolportaže širi in deli med čtiva željne.

Mohorjeva družba je imela dosedaj lepo število udov med prekmurškimi Slovenci. A novi kaplan g. Jane je kar odklonil poverjenišvo.

Dolžnost naša je, smelo trdim, sveta naša dolžnost, da prispevamo Slovenci kolikor mogoče k ohranitvi in probudi slovenskega življa v radgonski okolici. Pisca teh vrstic so prekmurški Slovenci sami prosili, naj vpliva na to, da bi se poslalo med nje slovenskih knjig. Obračam se torej do slovenskih rodoljubov z milo prošnjo: Pošljite med zapuščene prekmurske Slovence slovenskih knjig in časnikov! Koliko knjig leži v zaprašenih shrambah po naših župniščih in zasebnikih. Ven ž njimi med obmejno, čtiva željno slovensko ljudstvo! Tudi prebrani slovenski časniki bi bili sprejeti z velikim veseljem.

Slovenci! Slovenke! Zberite knjige in časnike pri svojih znancih ter jih podarite našim tlačenim bratom onstran Mure! Darovane knjige, časniki in druge podpore se naj naslovijo na »Katol. slovensko izobraževalno društvo« v Dedincih, Radgona, Štajersko. Tamošnji Slovenci Vam bodo, dragi rojaki, na veke hvaležni. S tem pa bomo vršili tudi veliko narodnoobrambno delo!

Žun, Osebna dohodnina. Četrto poglavje zakona z dne 25. oktobra 1896, št. 220, drž. zak., o neposrednih osebnih davkih s pojasnili, zadevnimi določbami c. kr. upr. sodišča in raznimi vzorci. Cena 1 K 20 vin., s poštnino 1 K 30 vin. — Pri sestavljanju osebno-davčne napovedi, ki se mora v teku

meseca januarja predložiti davčni oblasti, bo ta knjiga vsakomur izborna služila. Olajšala bo delo in prihranila s svojimi praktičnimi navodili marsikaj na davčnih izdatkih. Malokomur so znane določbe glede dovoljenih odbitkov, da bi jih v napovedi upošteval, zato tudi ne more biti deležen gotovih olajšav. — Knjiga se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Po boleznih je treba krepilnega sredstva,

ampak biti mora učinkujoče — na primer Scott-ova emulzija. Napravite enkrat z isto poskus. Že po razmerno malem zavžitju se bodele počutili boljše. Temu je vzrok čistost in izborna kakovost vseh sestavin, ki jih ima Scottova emulzija in vsled posebnega Scott-ovega pripravljanja.

Scott-ova emulzija

3109 da nove moči mnogo hitreje kot navadno ribje olje in se v ta namen vporablja in priporoča od zdravnikov že 34 let.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 vin. Dobit se v vseh lekarnah.

Pristna le s to znamenjem — ribico — kot garancijskim znakom SCOTT-ovega ravnanja.

gostilna

s posestvom, gospodarskimi poslopiji, lepim vrtom itd. se daje na Savi pri Jesenicah takoj v najem.

Gostilna se nahaja ob glavni cesti v neposredni bližini tovarne. Natančnejša pojasnila daje ZASTOPSTVO GÖSSOVE PIVOVARNE na Jesenicah, Gorenjsko

Kupite **Kašelj** hripavost, katar in zasiljenje, oslovski in če imate: dušljivi kašelj nič drugega, kakor fino dišeče: Kaiserjeve prsne karamele s „trema smrkami“

5900 notarsko poverjenih izpričeval od zdravnikov in privatnih oseb dokazuje gotov uspeh. Zavoj 20 in 40 vinarjev. Ovoček 60 vinarjev. Dobi se: Ljubljana, lekarn: Trnkoczy, Šušnik, Piccoli, Leustek, Bohinc, Čizmar; drogerije: Kanc, Cvančara-Adrija. — Lekarn: Pirik, Idrija; Bergman Novo mesto; Andrijačič, Novo mesto; Hus, Vipava; Wach, Metlika; Roblek, Radoljica; Brilli, Litija; Šavnik, Kranj; Baccarik, Postojna; Močnik, Kamnik; Burdich, Škofja Loka; Roblek, Trzin; Koželj, Jesenice; Kanducer, Menges; 2982 V. Arko, trg. Senožete. 24

J. Kopač

svečar v Gorici

vošči vsem prečastitim cerkvenim predstojništvom, kakor tudi p. n. drugim odjemnikom

srečno in veselo

ново leto 1911!

3795

Dekle

poštenih staršev, zanesljiva, ki zna nekoliko šivati mogoče tudi kuhati, ima veselje do trgovine, in gostilne na deželi se sprejme po dogovoru. — Naslov se izve pri upravnistvu „Slovenca“. 3700 1

Legvartov

koledar za kmetovalca

za leto 1911. Je ravno kar izšel.

Radi nepričakovanih ovir pa ni bilo mogoče izdati koledarja z novo vsebino pač pa ima tudi letošnji koledar

Izborno lansko vsebino.

Koledar je seveda za leto 1911. —

Vežan je kot navadno v močno usnjeno

platno in z ozirom na gornjo opazko

cena znižana, t. j. 1.— krono s pošto

110 K. Pri 10 izvodih se eden

navrže. Naroča se pri založništvu

Ivan Bonač
v Ljubljani.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Za križ in svobodo. Igrokaz v petih dejanjih (6 moških in 1 ženska vloga). K —50, pet izvodov in več po K —35.

Posebno za mladeniška društva pripravna igra, polna navdušenja za krščanska načela. **Andrej Hoer**, tirolski junak. **Fran Rihar**. Ljudska igra v petih dejanjih s predgovorom in sklepno sliko (18 moških, 4 ženske vloge). K —84, deset izvodov K 5.—

Ta igra je bogata po lepih prizorih, se popolnoma prilaga slovenskim ljudskim značajem in visoko vnema domovinsko čustvo.

Zbirka ljudskih iger. dosedaj 15 zvezkov po K —80.

Ta zbirka je zlasti za naša izobraževalna društva, pa tudi za druge odrede ljudskega in dilantanskega značaja neobhodno potrebna: igre se dajo vse brez posebnih pripomočkov lahko uprizoriti.

Vse igre v tej zbirki so prirejene za jednake t. j. samo moške ali samo ženske vloge.

Vsebine:
1. zvezek se začasno ne dobi.
2. zvezek. 1. Vedeževalka. — 2. Kmet-Herod. — 3. Župan sardamski ali Car in tesar. — 4. Jeza nad petelinom in kes.
3. zvezek. 1. Mlini pod zemljo ali zadnje ure poganstva v Rimu. — 2. Sanje. — 3. Sveta Neža. K —80.
4. zvezek se začasno ne dobi.
5. in 6. zvezek. 1. Garcia Moreno. — 2. Krčmar pri zvitem rogu. — 3. Kuvavica modra ptica ali boj za doto. — 4. Sveta Cita. — 5. Pri gospodi. — 6. Črevljar. — 7. Kmet in fotograf. — Kovačev študent.

Mešani in moški zbori. Jakob Aljaž. Sedem zvezkov po K —60.

Naša pevska društva se bodo rada poslužila novih navdušenih domačih pesmi, kakoršne nam nudi Aljaževa zbirka. Vsi zbori so vzorni in veličastni, a vendar priprosti in lahki, treba samo poslušati se jih.

1. zvezek: 1. Domovini. — 2. Nevosti. — 3. Ne zveni mi. — 4. Naša zvezda. — 5. Ujetega ptica tožba. — 6. Soči.
2. zvezek: 1. Pri zibelki. — 2. Cerkvica. 3. Ne tožim. — 4. Oj planine. — 5. Oj z Bogom, ti planinski svet! — 6. Šolskodomski mladini. — 7. Na bregu.
3. zvezek: 1. Psalm 118. — 2. Ti veselo poj! — 3. Na dan. — 4. Divna noč.
4. zvezek: 1. Ujetega ptica tožba. — 2. Zakipi duša. — 3. Dneva nam pripelji žar. 1. — 4. Pri pogrebu.
5. zvezek: 1. Job. — 2. V mraku. — 3. Dneva nam pripelji žar. 2. — 4. Z vencem tem ovenčam Slavo. — 5. Triglav.
6. zvezek: 1. Opomin k veselju. — 2. Sveta noč. — 3. Stražniki. — 4. Hvalite Gospoda. — 5. Občutki. — 6. Geslo.

Za društva in društvene prireditve:

Bajuk, Odmevi naših gajev (narodne pesmi). II. zvezek za moški, mešan, deloma ženski zbor. Partit. K 140. — Napevi so vzeti iz naroda in so popolnoma v tem duhu harmonizirani, služili bodo prav dobro vsem našim pevskim zborom.

Vodopivec, Kovačev študent. Besede povzete iz Zbirke ljudskih iger (Iv. Kovačič). — Priljubljena, lahko uprizorljiva spevoigra silno komične vsebine. Za proizvajanje pevskih točk je potrebnih samo šest (oziroma pet) moških in en ženski glas.

Krek, Tarški križ. Igra v štirih dejanjih. — **Tri sestre.** Igra v treh dejanjih. K 1.—, 10 izvodov K 8.—. — Vsebine obeh, za mešane vloge prirejenih iger, je tako zanimiva ter za oder tako sijajno prirejena, da se bode ta igri radi svoje lahke uprizorljivosti gotovo kmalu osvojili naše ljudske odre.

Sardenko, Slovenska apostola. Zgodovinska igra. Ob 1025 letnici Metodove smrti (885—1910). K 120. — Krasna knjiga vsebuje samo moške vloge in ima poleg poučnega smotra tudi namen netiti med Slovenci narodno zavest ter buditi narodni ponos.

Slovenska Talija. Iz te zbirke je na razpolago v naši zalogi še okoli 80 raznih resnih in veselih iger za mešane vloge. Cena je za vse zvezke enaka in znaša samo 30 vin. za vsako igro. — Seznamek te zbirke dopošljemo na zahtevo.

7. zvezek: 1. Slavček. — 2. Zaostali ptič. — 3. Domorodna iskrica. — 4. Pri svatbi. — 5. Pri mrtvaškem sprevodu. — 6. Geslo. **Venček gorenjskih** za mešani zbor. Fran Kimovec. Part. K —50, deset izvodov K 350.

Planinke za sopran, alt, tenor in bas. Ivan Laharnar. Op. 10. Dva zvezka po K 120.

Vsebine 1. zvezka: Ptice. — Na planine. — Najlepše doma. — Pomladna. — Pri zibelki. — Prezgodnje cvetlice. — Vsebine 2. zvezka: V Logu. — Le pevaj. — Planinarica. — Svarilo. **Pomladanski odmevi.** Pesmi za sopran, alt, tenor in bas. Ivan Laharnar. Op. 5. Dva zvezka po K 130.

Gorske cvetlice. Slovenski napevi za čvetero ali petero mešanih glasov. Ivan Laharnar. Part. K. 150.

Venček narodnih pesmi za mešani zbor. Alojzij Mihelič. 2. zvezek. Part. K —50.

Nagrobne. Francišek Marolt. Lično vez. K 240.

Telovadska, za moški zbor. Stanko Premrl. Partitura K —50, glasovi po K —10.

Moški zbori. Fran Ferjančič. Partitura K 220.

Vsebine: Budilna. — Zlati dnevi. — Lisica in petelin. — Naš prapor. — Bog blagoslovi

pošteno rokodelstvo. — Slovo furtvim. — Pokojnemu v slovo.

Šesti venček narodnih pesmi za troglasni ženski zbor. Fran Kimovec. Partitura K —40, deset izvodov K 3.—.

Moški zbori. Vinko Vodopivec. Partitura K 160.

Vsebine: Bratje v kolo. — Z vencem tem ovenčam glavo. — V mraku. — Sijaj, sijaj luna! — Lepi Jurij. — Pogled v nedolžno oko. (Ženski zbor). — Bratom orlom.

Gorski odmevi. Zbirka moških zborov in čveterospevov. Ivan Laharnar. Op. 8. Dva zvezka po K 150.

Vsebine I. zvezka: Mi vstajamo. — Moja domovina. — Bratje v kolo! — Napitnica. — Slovan na dan! — Lovčovo slovo. — Vsebine II. zvezka: Z vencem tem ovenčam glavo. — Vinski hram. — Naša zvezda. — Lahko noč.

I. venček narodnih pesmi za moški zbor. Anton Grum. Part. K —50, deset izvodov K 4.—.

II. venček slovenskih narodnih pesmi za moške ali ženske glasove. Anton Grum. Part. K —80.

Praeludium et postludium super hymnum austriacum auctoris Josephi Haydn pro organo aut Forteplano quator manibus (Secondo =

7. in 8. zvezek. 1. Sinovo maščevanje ali spoštuj očeta. — 2. Za letovišče. — 3. Občinski tepček. — 4. Dve materi. — 5. Nežka z Bleda. — 6. Najdena hči.
9. zvezek. 1. Na Betlehemskih poljanah. — 2. Kazen ne izostane. — 3. Očetova kletev. — 4. Časica kave.

10. zvezek. 1. Fernando strah Asturije ali izpreobrnjenje roparja. — 2. Rdeči nosovi. — 3. Zdaj gre sem, zdaj pa tja. — 4. Poštna skrivnost ali začarano pismo. — 5. Strahovi.

11. zvezek. 1. Večna mladost in večna lepota. — 2. Repoštev, duh v krkonoskih gorah ali vsega je enkrat konec. — Prepirljiva soseda ali boljša je kratka sprava kakor dolga pravda.

12. zvezek. 1. Izgubljeni sin. — 2. V ječi. Pastirci in kralji. — 3. Ljudmila. — Planšarica.

13. zvezek. 1. Vestaika. — 2. Smrt Marije Device. — 3. Marijin otrok.

14. zvesek. 1. Junaška deklica. Devica Orleanska. — 2. Sv. Boštjan. — 3. Materin blagoslov.

15. zvezek. 1. Fabiola in Neža. — 2. Turki pred Dunajem.

Knjigovodstvo. Ivan Podlesnik. 1. del. Vez. K 320. Prvi del „Knjigovodstva“, ki je pač najvažnejši pripomoček za gospodarski napredek, obsega načela za društva, za „Čebelice“, za mladenčje in gospodarje.

Knjigovodstvo. Ivan Podlesnik. 2. del. Vezano K 620.

Drugi del je posebno za posojilnice in sploh za zadružništvo prirejen ter obsega veliko tabel. Obravnava o kreditu, zadrugah, raifajznovkah, konverziji, blagovnem prometu in navaja praktične zgleda.

„Ped.“ c. octava). Anton Foerster. Op. 105.

Partitura K —30.

Naša zvezda. Anton Foerster. Op. 87. (Besede Simon Gregorčičeve. Samospev s klavirjem. Partitura K —80.

Bom šel na planince. Marko Bajuk. Potpuri slovenskih narod. pesmi za tamburaški zbor. Partitura K 3.—.

Vsebine: Bom šel na planince. — Na planincih solnce sije. — Čez tri gore. — Solnce čez hribe gre. — Pa bom šel na planince. — Jaz pa pojdem na Gorenjsko. — Tihá luna jasno sije.

Na Gorenjskem je fletno. Marko Bajuk. Potpuri slovenskih narod. pesmi za tamburaški zbor. Partitura K 3.—.

Vsebine: Po jezeru. — Bratci, veseli vsi. — Le enkrat bi videl. — Na Gorenjskem je fletno.

Mešani in ženski zbori. Fran Ferjančič. Partitura K 3.—, glasovi po K —50.

Zbirka obsega sledeče vzorno dovršene zbor: Pozdrav slovenskemu domu. — Tone selnce, tone... — Planinarica. — Pustni večer. — Solnce čez hribe gre. — Na morju. — Šivilja. — Plevice. — Rožmarin. — Lahko noč.

Vse te knjige se dobe v Katoliški Bukvarni v Ljubljani, knjigarni „Ilirija“ v Kranju in J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Wolfram-žarnica „Tungsram“

je najpopolnejša in najštedljivejša kovinsko-žična svetilka.

Poraba toka
ca. **1 vat**
za svečo.

Lepa, prijetna,
jednakomerna,
in bela luč.

Povprečnega
okolu 1200 ur

70%
prihranka
toka

napram drugim
ogljeno-žičnim
svetilkam.

V obliki hruške
ali kroglice.

Trpežna in ne-
občutljiva proti
prelomu.

Cene:

od 40 135 voltov za 16, 20, 25, 32, 40, 50 sveč
136-175 " " 25, 32, 40 sveč
136 175 " " 50 sveč
176 250 " " 25, 32, 40 sveč
176-250 " " 50 sveč

K 2.40
" 3.60
" 3.25
" 4.25
" 3.60

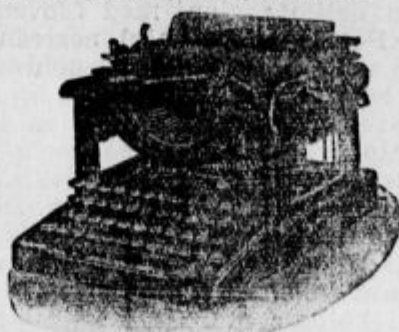
**ZAVOD ZA TEHNIČNE IN ELEKTROTEHNIČNE
NAPRAVE, Ljubljana, Dunajska cesta 22.**

3491

Vrline pisalnega stroja L. C. SMITH & BROS

z ozirom na solidnost in praktično uporabo!

10letno funkcij'sko jamstvo!

V Ljubljani v rabi pri: vis. c. kr. deželni
vladi, slav. dež. odboru, vod-
stvu deželne bolnice, mestnem magistratu,
trgovski in obrtni zbornici, trgovski in
obrti banki, Kmetijski posojilnici idr. idr.

Vred tečaja na kroglah
pri tipkinem dvigalcu:
Največja prevdarna moč
Zelo lahak udar
Najmirnejši tek
Oster odtis črk
Nikaka utrujenost pisca
Tabulator
Returnna tipka
Spremenljiv valjec

V-aka tipka teče na
15 kroglah:

Brez vsakega drgnjenja
Nikako tresenje pri
udaru
Neomejena trpežnost
Prijetno pisanje
Dvobarven trak
Avtomatična premena
traku.
Priprava za pisanje
matric

Teča na kroglah
pri tipk. dvigalu

Zahtevajte prospekte in brezplačno razkazovanje od

THE REX CO, LJUBLJANA

Šelenburgova ulica št. 7, — Telefon št. 38.

Vse druge pisa niske potrebščine.

Rabljeni stroji od K 100* — dalje.

Poslovodjo

za podružnico v Škofji Loki išče
tvrdka **F. Dolenz v Kranju**
trgovina z mešanim blagom.

312 39

Bivša odgovornost in učiteljica sprejme nekaj go-
spodicev ali dekle na stanovanje in hrano.

Konverzacija na domu. Vršni se menjaje v slo-
venskem, nemškem, laškem in francoskem jeziku.
— Cene primerne. — Stanovanje zdravo in mirno.
Vpraša se na Bleiweisovi cesti št. 20. I. nad-
stropje levo. 3902 (2)

! Proda se takoj!

mlekarna v Dupljah

z vsemi modernimi stroji in novo zidano hišo. Pla-
čilni pogoji ugodni. Več pri lastniku Rudolfu Jeg-
liču, posestniku v Kranju, Gorenjsko. 3833 2

Vsem p. n. naročnikom, odjemalcem in gostom,
prijateljem in znancem

**srečno in veselo novo leto
1911**

Alozij in Ana Zajec
vinotržec Spodnja Šiška.

Razglas.

Podpisani mestni magistrat naznanja, da je c. kr. deželna vlada z razpisom
z dne 27. decembra 1910, št. 23250 zaradi kuže na gobcu in parkljih,
ki se je iz Bosne v Ljubljano zanesla, **živinske sejme v
Ljubljani do daljše odredbe prepovedala.**

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 20. decembra 1910.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni
c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.

Istnik prve največje slovenske svečarne
v Gorici

ulica sv. Antona št. 7.

Priporoča prečistiti duhovščini, slav. cerkvenim oskrbni-
štvom in p. n. slavnemu občinstvu 3315

čebelno-voščene sveče, zvitke, kadilo, med itd. itd.

Kakovost izdelkov in nizke cene izključujejo vsako konkurenco.

Najvažnejše
je, da se kupi **perje in puh** popolno čisto in
brez vsega duha.

Tako **perje in puh** se dobi pri znani tvrdki

Anton Šarc v Ljubljani

Šelenburgova ul. 5, na vogalu Knaflove ul. (nasproti glavne pošte)

po sledečih cenah:

Perje 1/2 kg. po . . .	K 1.68	Puh siv 1/2 kg. po . . .	K 5.25
" " " " " " " "	2.50	" " " " " " " "	6.25
" " " " " " " "	3.35	" bel " " " " " "	6.75
" " " " " " " "	4.20	" " " " " " " "	8.35
" " " " " " " "	5.85	" " " " " " " "	10.00

Pošilja se poštne prosto s povzetjem.

2964 1

V založbi

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani

3915 6

ravnokar izšlo:

Slavoj Klepec

Zbirka slovenskih citatov in aforizmov

broširana K 2.50, vezana K 3.50, po pošti 20 vin. več.

Z večjo roko in z dobrim okusom je Slavoj Klepec v tej knjigi zbral 1086 aforizmov in
citatov iz slovenske književnosti ter jih uredil po abecednem redu. Knjiga je visoke
književne vrednosti, zakaj v njej se zrcali misljenje in čustvovanje odličnih slovenskih
pisateljev, mislecev in pesnikov. »Aforizmi in citati« niso, da bi jih čitatelj prebral
zdržema; ali pomalem uživani podajajo čvrsto duševno hrano, zlasti ker odpirajo širok
pogled v veliki razvoj slovenske književnosti od Prešernovih časov do današnjih dni.
Tukaj so zbrane raznotere dragocenosti, ki bi bile na čast tudi vsakemu velikemu narodu.

Dobiva se v vseh boljših knjigarnah ali pa naravnost iz
založbe **Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.**